

Asia: VN/21836/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta kansalliseksi luonnon monimuotoisuusstrategiaksi 2035

Lausuntopyyntö

2. Strategian lähtökohdat

Strategian lähtökohdassa pyhyiden kokemuksen korostaminen on kyseenalaista.

Strategian perusta nykyisen luonnonsuojelulain 13 §:ssä avaa strategialle merkittävän väylän ns. soft-law tyyppisen sääntelyn muodostamiselle ilman lainsäädännön valmistelun edellyttämiä prosesseja ja kuulemisia. Tämä on vähintäänkin kyseenalaista oikeudenmukaisen osallistamisen ja avoimuuden näkökulmasta.

Strategian lähtökohtana oleva sosiaalisesti ja taloudellisesti oikeudenmukainen, koko yhteiskunnan läpäisevä kestävyysmurros on kannatettava, kunhan näiden eri tulokulmien oikeudenmukaisuus todella toteutuu ja perustuslain mukaisesta omaisuudensuojasta pidetään kiinni. Omaisuudensuoja ja vaikutukset siihen olivat strategiassa käsitelty varsin kevyesti.

3.1 ja 3.2 Päätaavoite ja tarkemmat tavoitteet

Tavoitteita on määrällisesti todella paljon, ne ovat osittain päällekkäisiä, tavoitteissa esitellyt mittarit, arviot ym. ovat vielä määrittelemättä ja lisäksi suurin osa tavoitteista on abstrakteja. Todennäköisesti tästäkin strategiasta tullaan toteamaan, että tavoitteita ei saavutettu.

3.3 Luonnon tilan tavoitteet

Luontoa ei voida museoida ja ilmastonmuutos muuttaa väistämättä luonnonympäristöä. Tämän vuoksi tavoitteiden tulee olla vallitsevaan tilanteeseen nähden realistisia.

Suojelun tukialueiden iso määrä ja epämääräinen määrittely ja epämääräinen viittaus taloudellisen hyödyntämisen sopeutettuun jatkamiseen ovat selvä riski omaisuuden suojalle. Tätä ei ole riittävästi strategiassa huomioitu. Strategiassa on kirjattu, että ”Suojelua tukevilla alueilla puolestaan ihmistoimintaa voidaan sallia niin, ettei alueiden käyttö heikennä niiden määriteltyjä suojeluarvoja.” Käytännössä suojelun tukialueet ovat itsessään suojelualueita. Eli suojelualueiden viereen tulee suojelualueita, joiden perustaminen on todennäköisesti selvästi kevyempää, kuin

varsinaisten/tiukasti suojeltujen alueiden. Tämä on selvä heikennys osallistumiseen ja omaisuuden suojaan.

Uuselinympäristöjen tavoite on hyvä.

3.4 Suojelu ja ennallistaminen

Strategiassa suojelun tukialueiden osalta on myös esitetty, että niiksi soveltuisivat kaavamääräyksillä suojelluiksi merkityt alueet. Epäselväksi jää, millainen kaavamerkintä riittää siihen, että se on kaavamääräyksiltään strategian tarkoittama suojeltu alue. Kaavoitusmonopolin vuoksi tämäkin kaventaa osallistumista sekä omaisuuden suojaa.

Strategisissa tavoitteissa mainitaan, että valmistellaan ja otetaan käyttöön luontoa koskeva puitelaki. Uuteen lainsäädäntöön viittaaminen ilman tarkempaa taustoitusta jättää todella epämääräisen kuvan.

Tutkimukseen panostamisen näemme positiivisena. Julkishallinnolla on parhaat edellytykset kattavien ja pitkien aikasarjojen tuottamiseen, mutta rajallisten resurssien ollessa kyseessä nämä tulee kohdistaa tarkasti.

Luonnon monimuotoisuuden seurannan mittareista ja niiden hyväksynnästä tulee käydä laaja ja avoin keskustelu, sillä tämän mittariston luominen ja siihen sisällytettyjen arvostusten valitseminen on poliittinen prosessi.

3.5 Paineiden vähentäminen ja juurisyihin vaikuttaminen

-

3.6 Saamelaiset ja luonnon monimuotoisuus

-

3.7 Suomi maailmalla

-

Muita huomioita luonnoksesta

Toivottavaa olisi, että strategian perusteella tehtävissä toimintaohjelmissa osattaisiin hieman karsia tavoitteista, jotta voitaisiin keskittyä oleellisiin ja saada jotain tuloksia tällä kaudella aikaiseksi.

Sitkiä Marjo
NCC Industry Oy